

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

ASLANTÜRK/TÜRKİYE
(Başvuru no. 3884/04)

KARAR

STRAZBURG

19 Ocak 2010

İşbu karar AIHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USULİ İŞLEMLER

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 3884/04 no'lu davanın nedeni T.C. vatandaşı Ejder Aslantürk'ün ("başvuran"), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 3 Eylül 2003 tarihinde Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur.

Başvuran, Ankara Barosu avukatlarından B. Mungan ve A. Aslantürk ile Strazburg Barosu avukatlarından G. Doyduk tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran, 1951 doğumludur ve Ankara'da yaşamaktadır.

İnşaat müteahhidi olan başvuran 11 Ağustos 1994 tarihinde Ardahan Cumhuriyet Savcısı tarafından idari makamları zarara uğratacak şekilde kendi mali çıkarı için resmi belgelerde sahtecilik yapmakla suçlanmıştır.

18 Ekim 1994'te Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi, davanın esasına ilişkin ilk duruşmayı gerçekleştirmiştir (dava no. 1994/47).

29 Kasım 1994'te düzenlenen ikinci duruşma sırasında Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi, Kars Valiliği'nde çalışan bir inşaat mühendisi aleyhinde başlatılan idari takibatın sonucunu bekletmeye karar vermiştir.

21 Mayıs 1998'de yukarıda anılan inşaat mühendisi aleyhinde başlatılan cezai takibat ile başvuran aleyhinde açılan dava birleştirilmiştir.

2 Mart 1999'da inşaat mühendisi aleyhinde başlatılan cezai takibatın sonucu ilk derece mahkemesine tebliğ edilmiştir.

13 Şubat 2001'de Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi, başvurunu suçlu bularak mahkum etmiştir.

15 Kasım 2002'de Yargıtay, ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

9 Ocak 2003'te Yargıtay Başsavcısı *inter alia* ilk derece mahkemesinin, sahte oldukları iddia edilen belgelerin grafolojik incelemesini yapmadığını ileri sürerek Yargıtay'ın kararına itiraz etmiştir.

1 Nisan 2003'te Yargıtay Ceza Genel Kurulu, dava olaylarının bu tür bir incelemeyi haklı çıkarmadığı sonucuna vararak Başsavcı'nın grafolojik incelemeye ilişkin itirazını reddetmiş ve 13 Şubat 2001 tarihli kararı düzelterek onamıştır.

23 Haziran 2003'te Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararı, ilk derece mahkemesi sekreteryasına tevdi edilmiştir.

HUKUK

I. AİHS’NİN 7. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS’nin 7. maddesine dayanarak imzasını taşımayan ve sorumluluğu altında hazırlanmayan belgelerin sahteciliğini yapmakla haksız yere suçlandığından şikayetçi olmuştur.

Hükümet, başvurunun sözkonusu kısmının dayanaktan yoksun olduğunu kaydetmiştir.

AİHM bu şikayetin, AİHS’nin 6/1 maddesi açısından incelenmesi gerektiği kanaatindedir. AİHM bu bağlamda keyfilik sözkonusu olmadığı takdirde, yargılama sonucunu inceleme yetkisine sahip olmadığını hatırlatır. Mevcut davada, ulusal mahkemelerin gerçekleri saptarken ve kanunları yorumlarken, keyfi ya da makul olmayan bir şekilde hareket ettikleri sonucuna varması için gerekçe bulunmadığı sonucuna varır.

Sonuç olarak başvurunun sözkonusu kısmı, AİHS’nin 3. ve 4. maddeleri bağlamında dayanaktan yoksun olması nedeniyle reddedilmelidir.

II. AİHS’NİN 6/1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran yargılama süresinin, AİHS’nin 6/1 maddesinde ortaya konan “makul süre” gereğine uygun olmadığından şikayetçi olmuştur.

Hükümet, başvuranın şikayetlerini ulusal makamlar önünde dile getirmemesi nedeniyle iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu ileri sürmüştür.

AİHM önceki davalarda iç hukuk yollarının tüketilmediği iddiaları hususunda Hükümet’inkine benzer itirazları incelemiş ve reddetmiştir. AİHM, mevcut davada *Karakullukçu* davasında vardığı sonuçtan farklı bir sonuca varmasını gerektiren özel koşullar tespit etmemektedir. Bu nedenle, Hükümet’in itirazını reddeder ve başvurunun sözkonusu kısmının kabuledilebilir olduğu sonucuna varır.

AİHM, başvuranın şikayetinin esası hususunda, göz önüne alınması gereken sürenin, savcının başvuranı suçlayan bir iddianame sunduğu 11 Ağustos 1994 tarihinde başlayıp Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararını onadığı 1 Nisan 2003’te sona erdiğini gözlemler. Bu nedenle göz önüne alınan süre iki aşamalı yargılamada sekiz yıl yedi ay sürmüştür.

AİHM, mevcut davadakine benzer konuların ortaya konduğu davalarda sıklıkla AİHS’nin 6/1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Mevcut davada bu tür bir sonuca varmamak için sebep tespit etmemiştir. Sonuç olarak, başvuran aleyhinde başlatılan cezai takibatin aşırı uzun sürmesi hususunda AİHS’nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS’nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın adil tazminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, mahkum edildikten sonra inşaat mühendisi olarak çalışamaması nedeniyle yıllık 50,000 Türk Lirası¹ maddi tazminat talep etmiştir. Ayrıca, mahkum edildikten sonra mesleki yükümlülüklerini yerine getirememiş olması nedeniyle aylık 1,300² Türk Lirası talep etmiştir.

Başvuran, 50,000 Türk Lirası³ manevi tazminat talep etmiştir.

Hükümet, bu taleplere itiraz etmiştir.

AİHM, başvuranın uğradığını iddia ettiği maddi zarara ilişkin olarak, başvuranın talebini destekleyen bir sunmadığını ve dolayısıyla AİHM'nin talebi reddettiğini gözlemler.

Ancak, başvuranın yalnızca ihlal bulgusu ile telafi edilemeyecek bir manevi zarara uğramış olduğunu kabul eder. Sonuç olarak, dava koşullarını ve içtihadını göz önüne alan AİHM, başvurana 4,200 Euro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran ayrıca ulusal mahkemeler önünde yaptığı harcamalar için 34,000 Türk Lirası⁴ ve AİHM önünde yaptığı harcamalar için 15,950 Türk Lirası⁵ talep etmiştir.

Hükümet bu taleplere itiraz etmiştir.

AİHM içtihadına göre, başvuran gerçekten gerekli oldukları için yapıldıklarını ve meblağların makul olduğunu kanıtladığı müddetçe masraf ve harcamaların tazminine hak kazanmaktadır. AİHM mevcut davada, başvuranın taleplerini destekleyen hiçbir belge sunmadığını gözlemler. Dolayısıyla, AİHM bu başlık altında tazminat ödenmemesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, gecikme faizinin Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana yüzde üç puanlık bir ekleme yapılarak belirlenmesi gerektiği kanaatindedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Yargılamanın aşırı uzun sürdüğüne ilişkin şikayetin kabuledilebilir ve başvurunun kalan kısmının kabuledilemez *olduğuna*;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere Sorumlu

¹ Yaklaşık 23,360 Euro

² Yaklaşık 607 Euro

³ Yaklaşık 23,360 Euro

⁴ Yaklaşık 15,885 Euro

⁵ Yaklaşık 7,450 Euro

Devlet tarafından başvurana 4,200 Euro (dört bin iki yüz Euro) manevi tazminat ve buna ek olarak ödeme gününde uygulanabilecek her tür verginin *ödenmesine*;

(b)Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;

4. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 19 Ocak 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.